

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Сектор за надзор и превентивно
деловање у животној средини

Извештај о раду 2024

ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ

Фебруар 2025

САДРЖАЈ

Правни основ	3
Надлежност поступања	3
Информације и подаци о раду	6
IMPEL мрежа	29
е-Инспектор	29
Радни циљеви	31
Збирни подаци о раду	32
Делотворност инспекцијског надзора	33
Показатељи за унапређење делотворности инспекцијског надзора	33

1. ПРАВНИ ОСНОВ

На основу члана 44. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18) сачињен је Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину са прописаним информацијама и подацима.

2. НАДЛЕЖНОСТ ПОСТУПАЊА ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основни извор националног права у области заштите животне средине у Републици Србији по којима поступа инспекција за заштиту животне средине представља 16 закона и преко 250 подзаконских аката донетих на основу истих и то:

1. Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон и 94/24 - др. закон).
2. Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 94/24).
3. Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон).
4. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21).
5. Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 96/21).
6. Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон).
7. Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - др. закон и 35/23).
8. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18 - др. закон).
9. Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 93/12 и 25/15).
10. Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС”, бр. 109/21).
11. Закон о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 104/13).
12. Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, бр. 36/09).
13. Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 - др. закон и 71/21).
14. Закон о националним парковима („Службени гласник РС”, 84/15 и 95/18 - др. закон).
15. Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС”, бр. 112/15).
16. Закон о климатским променама („Службени гласник РС”, бр. 26/21).

Инспектори за заштиту животне средине поступају и по следећим законима:

1. Закон о министарствима („Службени гласник РС”, бр. и 128/20, 116/22, 92/23 - др. закон)
2. Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 - др. закон и 95/18).
3. Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење, 2/23 УС).
4. Закон о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18).
5. Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16, 91/19 - др. закон, 91/19 и 112/22 - УС).
6. Закон о привредним преступима („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 - пречишћен текст, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05 - др. закон).
7. Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19).
8. Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/19, 86/19, 156/20, 15/21-допуна, 15/23, 92/23 и 120/23).

Закон о државној управи у члану 54. утврђује да послови инспекцијског надзора могу бити поверени органима аутономне покрајине, општине, града и града Београда. Чланом 47. Закона о државној управи, прописана су општа овлашћења у контроли поверених послова. Ова општа овлашћења у вршењу надзора над радом примењују се и на координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору.

Аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе поверени су послови инспекцијског надзора над применом одредаба појединих наведених закона. У складу са чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору, републичка инспекција за заштиту животне средине, врши координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа.

Инспекцијски надзори у 2024. години вршени су у складу са Годишњим планом инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, који је сагласно одредби члана 10. став 6. Закона о инспекцијском надзору објављен на интернет страници Министарства заштите животне средине:

https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Plan%20rada%202024%20-%20Inspekcija%20za%20za%20C5%A1titu%20%C5%BEivotne%20sredine_0.pdf

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству заштите животне средине, бр. 002722409 2024 14850 008 001 000 001 од 23. септембра 2024. године, у Сектору за надзор и и превентивно деловање у животној средини обављају се послови који се односе на: спречавање и контролу загађења из индустријских објеката, амбалажу и амбалажни отпад; заштиту и коришћење природних добара; заштиту од хемијског удеса код севесо постројења; контролу хемикалија биоцидних производа, заштиту земљишта и вода од загађивања; заштиту од нејонизујућих зрачења; поступање оператера постројења, прекограничног кретања и посебних токова отпада; контролу и координацију поверених послова инспекцијског надзора; анализу, управљање ризицима и превентивно деловање; прилагођавање рада инспекције за заштиту животне средине на свим нивоима у Републици Србији захтевима Европске Уније у циљу спровођења Препоруке Савета Европе и Скупштине Европе о Минималним критеријумима да инспекцију заштите животне средине; организовано спровођење стручног усавршавања инспектора у оквиру посебних програма; израду извештаја и евиденција о спровођењу инспекцијског надзора; учешће у припреми стручних основа у изради прописа; учешће у процесима који су у вези са стручним усавршавањем државних службеника у Сектору и друге послове из ове области. У Сектору за надзор и и превентивно деловање у животној средини образовне су уже унутрашње јединице:

1. Одељење за административно-правне послове и процену ризика
2. Одељење за поверене послове
3. Одељење за загађења из индустријских објеката
4. Одељење за контролу СЕВЕСО постројења, хемикалије и биоцидних производа
5. Одељење за надзор оператера постројења, прекограничног кретања отпада и амбалажу и амбалажни отпад
6. Одељење за заштиту земљишта; нејонизујућег зрачења и биодиверзитета
7. Одељење за посебне токове отпада и праћења мера превентивног деловања у јединицама локалне самоуправе из области заштите животне средине

Ступањем на снагу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству заштите животне средине у 2024. години дошло је промене назива Одељења, прелазак области из једног Одељења у друго и новоформирана су Одељења.

Годишњи план инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, спровођен је у следећим областима, и то:

❖ **Административно-правни послови**

Одељење за административно-правне послове и процену ризика

❖ **Област координације поверених послова**

Одељење за поверене послове

❖ **Област заштите од буке**

Одељење за поверене послове

❖ **Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања**

Одељење за загађења из индустријских објеката

❖ **Област заштите од хемијског удеса**

Одељење за контролу СЕВЕСО постројења, хемикалије и биоцидних производа

❖ **Област хемикалија и биоцидних производа**

Одељење за контролу СЕВЕСО постројења, хемикалије и биоцидних производа

❖ **Област управљања отпадом**

Одељење за надзор оператора постројења, прекограничног кретања отпада и амбалажу и амбалажни отпад

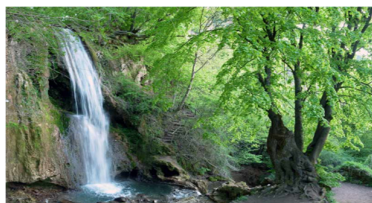
❖ **Област заштите земљишта**

Одељење за заштиту земљишта, нејонизујућег зрачења и биодиверзитета

❖ **Област заштите од нејонизујућих зрачења**

Одељење за заштиту земљишта, нејонизујућег зрачења и биодиверзитета

❖ **Област заштите природе**

Одељење за заштиту земљишта, нејонизујућег зрачења и биодиверзитета

❖ **Посебни токови отпада**

Одељење за посебне токове отпада и праћења мера превентивног деловања у јединицама локалне самоуправе из области заштите животне средине

3. ИНФОРМАЦИЈЕ И ПОДАЦИ О РАДУ

Годишњи извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину садржи следеће информације и податке:

1) Број спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције)

Инспекција за заштиту животне средине је током 2024. године, у поступцима вршења инспекцијских надзора, по захтевима надзираних субјеката редовно, благовремено и детаљно информисала надзиране субјекте везано за примену одредби закона и подзаконских аката из области заштите животне средине и у случају ненадлежности упућивала надзиране субјекте на надлежне органе.

Инспектори за заштиту животне средине, вршили су и едукативно, односно превентивно деловање и приликом прве редовне инспекцијске контроле код привредних субјеката. Оваквим превентивним приступом у току надзора код привредних субјеката, постиже се ефикаснија примена законских прописа. Надзираним субјектима посебно је указивано на надлежности инспекције за заштиту животне средине на општинском, градском, покрајинском и републичком нивоу, као и на њихове обавезе везано за примену одредби важећих законских прописа.

Превентивно деловање инспекције за заштиту животне средине остварено је делом и кроз информисање јавности о инспекцијском раду објављивањем Плана инспекцијског надзора за 2024. годину и контролних листи из различитих области заштите животне средине.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

У складу са Законом о инспекцијском надзору, а ради постизања циља инспекцијског надзора, инспекција за заштиту животне средине је превентивно деловала у 61 случају, од тога је извршено 6 превентивних инспекцијских надзора и 55 службених саветодавних посета.

❖ Административно-правни послови

Поступано је по захтевима за доступност информација од јавног значаја, по захтевима Заштитника грађана и питањима народних посланика. Укупан број захтева за информације од јавног значаја је 55.

Грађани, правни субјекти и други органи и организације пријављивали су проблеме писаним путем, путем телефона или електронском поштом. Поднесци који нису били из надлежности инспекције за заштиту животне средине, су у складу са чланом 62. Закона о општем управном поступку прослеђени надлежном органу на даље поступање. О прослеђивању поднеска странка је обавештавана. Одељење је поступало у 490 предмета и сачинило 739 дописа.

2) Обавештавање јавности, пружање стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези са надзираним субјектима, укључујући издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете, превентивним инспекцијским надзорима и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и облицима ових активности и кругу лица обухваћених тим активностима (превентивно деловање инспекције)

У току 2024. године инспекција за заштиту животне средине је вршила и службене саветодавне посете, са циљем предузимања превентивних мера и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања у спречавању настанка штетних последица по заштиту животне средине. Такође, вршене су службене саветодавне посете на основу захтева надзираних субјеката, који су тражили одређена објашњења везана за заштиту животне средине и за њихове обавезе у овој области. У току 2024. године, инспекција за заштиту животне средине је извршила 55 службених саветодавних посета.

У складу са Законом о инспекцијском надзору, Инспекција за заштиту животне средине је у 2024. године извршила преиспитивање свих контролних листи и израдила 1 нову контролну листу из области заштите озонског омотача код оператера, на коју је добијена сагласност Координационе комисије за инспекцијски надзор у децембру 2024. године.

Све контролне листе са Упутствима и Алатима доступне су на интернет страници Министарства заштите животне средине:

<https://www.ekologija.gov.rs/inspekcija> са које се могу и преузети.

Министарство заштите животне средине је и током 2024. године акценат ставило на повећање броја заштићених подручја а самим тим и укупне површине заштите у Републици Србији. У том смислу од суштинске важности су и законске обавезе будућих управљача заштићених подручја а свакако и садашњих, као и унапређење правне заштите у заштићеним подручјима. Одговорно коришћење и одржива употреба природних вредности је кључ заштите животне средине. Природне вредности су заправо природна богатства која чине ваздух, вода, земљиште, шуме, геолошки ресурси, биљни и животињски свет. Заштићена подручја која представљају предмет раније израђених Водича су подручја „географски јасно одређена“ (РИО конвенција) посебних природних вредности која имају уз то и еколошки, научни, културни, образовни, рекреативни, туристички, што представља и опште друштвени значај због чега и уживају посебну законом прописану заштиту.

❖ Област заштите од хемијског удеса

Службене саветодавне посете у области контроле заштите од хемијског удеса извршене су по захтеву привредних субјеката у циљу правилне примене прописа из области заштите од хемијског удеса. Посебно саветодавно деловање огледало се у појашњењу и правилној имплементацији одредаба закона који се односе на идентификацију севесо оператера. Извршено је укупно 4 службене саветодавне посете код различитих привредних субјеката, потенцијалних севесо оператера.

❖ Област контроле хемикалија и биоцидних производа

У току 2024. године превентивно деловање инспекције било је усмерено ка подстицању и подржавању законитости кроз обављање саветодавних посета и давање смерница у безбедном стављању хемикалија и биоцидних производа на тржиште Републике Србије. Службене саветодавне посете у овој области извршене су по захтеву привредних субјеката. Извршено је укупно 10 превентивних деловања код увозника, произвођача и даљих корисника хемикалија и биоцидних производа.

❖ Област управљања отпадом

Активности усмерене ка превентивном деловању из области управљања отпадом огледале су се у давању стручних и практичних савета и препорука, и то у вези давања смерница за обављање делатности третмана, односно поновног искоришћења и збрињавања отпада код оператера постројења, изради и попуњавању документације о отпаду, као и другим питањима из области управљања отпадом. Извршена је 1 службена саветодавна посета.

❖ Област заштите природе

У току 2024. године у складу са Законом о инспекцијском надзору и Годишњим Планом, инспекција за заштиту животне средине у области заштите природе је вршила превентивне инспекцијске надзоре са циљем предузимања превентивних мера и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања у спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена природна добра. Републички инспектори су обавили 10 саветодавних посета код управљача заштићених подручја. Такође су обавили и 2 превентивна инспекцијска надзора код оператера који се баве прометом заштићених биљних и животињских врста, а у циљу утврђивања законитости пословања.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

У току 2024. године инспекција за заштиту животне средине, у поступцима редовних инспекцијских надзора, спроводила је и активности на превентивном деловању кроз давање стручних савета и препорука из прописа у области заштите ваздуха, интегрисаног спречавања и контроле загађивања животне средине, процене утицаја на животну средину, управљања отпадом и отпадних вода.

❖ Област заштите од буке у животној средини

Службене саветодавне посете у области заштите од буке у животној средини извршене према Годишњем плану инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину код ЕМС АД Београд као управљача надземних електроенергетских водова – далековода коју су обухватиле 10 локација, од тога 5 локација на територији аутономне покрајине које су реализоване као заједничка акција са АП Војводином, Покрајинским

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, Сектором за инспекцијске послове, Инспекцијом за заштиту животне средине према сачињеном Плану активности „Ходограм” службених саветодавних посета на локацијама далековода ЕМС АД Београд на територији аутономне покрајине, везано за примену одредби Закона о заштити од буке у животној средини. У поступку службених саветодавних посета 10 локација, вршено је мерење нивоа буке у животној средини на 10 (десет) мерних тачака у зони утицаја далековода од стране овлашћеног лица за мерење буке овлашћене стручне организације ангазоване од стране ЕМС АД Београд, сагласно одредбама Закона о заштити од буке у животној средини и подзаконским актима.

Службене саветодавне посете обухватиле су обилазак укупно 10 локација надземних електроенергетских водова - далековода у насељеним местима, од којих 5 на територији аутономне покрајине као и преглед сачињених Извештаја овлашћене стручне организације о мерењу нивоа буке у животној средини достављених од стране ЕМС АД Београд.

На основу извршеног прегледа сачињених Извештаја о мерењу буке у животној средини у службеним саветодавним посетама утврђена је усклађеност са одредбама Закона о заштити од буке у животној средини и подзаконским актима.

Службена саветодавна посета извршена је и за локацију државног пута „Милош Велики” Е-763, Београд-Љиг-Пожега, сектор 1 Београд-Љиг, деоница 3, Обреновац-Уб којом управља ЈП „Путеви Србије”, везано за спровођење мера заштите од буке.

3) Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи

Током 2024. године настављен је континуитет у контролама правних субјеката, а и њихово пословање је управним мерама доведено у висок ниво усклађености са законом. Субјекти се у великој мери обраћају инспекторима у вези са недоумицама у њиховом пословању, како би евентуални пропусти били исправљени и како би њихов рад био у складу са прописима из надлежности Министарства заштите животне средине.

Редовни инспекцијски надзори вршени су са издатим налозима за инспекцијски надзор и надзирани субјекти су о планираним инспекцијским надзорима обавештени на прописани начин и у прописаним роковима, сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору. Сами редовни инспекцијски надзори вршени су према контролним листама за одређене области надзора, које се у прописаним роковима преиспитују и по потреби се ажурирају, што се објављује на сајту Министарства заштите животне средине.

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, обављани су надзори у различитим областима заштите животне средине.

❖ Област заштите земљишта

Заштита земљишта

У току 2024. године извршена у три ванредна инспекцијска надзора на спровођењу мера заштите земљишта, и то:

- 1) По захтеву Сектора за управљање отпадом и отпадним водама Министарства заштите животне средине на достављени Извештај о обављеној ремедијацији и рекултивацији земљишта на локацији Тигар АД Пирот а у вези решења Министарства заштите животне средине којим је дата сагласност на Пројекат ремедијације земљишта на локацији „Тигар А.Д. Пирот”.
- 2) Инспекцијски надзор централног складишта отпада за ЕДБ - Дистрибутивно подручје Београд „Икарус” у Земуну везано за изливање на земљиште сакупљене спирне атмосферске воде са платоа складишта опасног и неопасног отпада. Поступајући инспектор за заштиту животне средине је донео решења којим је надзираном субјекту,

наложио мере за отклањање утврђених незаконитости, ради испуњавања законом прописаних обавеза и обезбеђивања његовог законитог поступања и пословања.

- 3) Преко Инфо-центра Министарства заштите животне средине достављена је представка у вези изливања уља из трафоа у кругу Енергетика д.о.о. из Крагујевца. Поменути трафо је резервни који је садржавао уље због влаге, и мала исцурела количина је одмах санирана и безбедно складиштена.

Несанитарне депоније

У току 2024. године вршени су редовни инспекцијски надзори код управљача несанитарним депонијама. У 2024. години планирано је 18 редовних инспекцијских надзора и реализовано је 18 редовних инспекцијских надзора над управљачима несанитарним депонијама, при чему је извршен 18 теренски инспекцијски надзор.

Редовни инспекцијски надзори су вршени у погледу контроле испуњавања обавезе спровођења санације, затварања и рекултивације несанитарних депонија комуналног отпада у складу са пројектима, на које сагласност даје министарство надлежно за послове заштите животне средине, сагласно одредбама члана 43. и самосталног члана 54. Закона о управљању отпадом и и Закона о заштити животне средине.

На основу извршених 18 редовних теренских инспекцијских надзора јавно комуналних предузећа као управљача несанитарним депонијама – сметлиштима комуналног отпада утврђено је да су јавна комунална предузећа припремила план прилагођавања.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2024. годину учествовао је 1 (један) републички инспектор за заштиту животне средине.

❖ Област заштите од буке

У 2024. години вршени су контролни инспекцијски надзори АД „Инфраструктура железнице Србије двоколосечне пруге (Београд) Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - државна граница извршења решења у вези мониторинга буке спровођењем програма праћења утицаја на животну средину у фази експлоатације и то у зони утицаја на деоници пруге Стара Пазова - Нови Сад. АД „Инфраструктура железнице Србије је извршило мониторинг буке наложен решењем.

Такође, током 2024. године извршени су контролни инспекцијски надзори управљача државних путева I и II реда ЈП „Путеви Србије”, везано за спровођење мера заштите од буке.

ЈП „Путеви Србије” у 2024. години предузело је мере заштите од буке по решењима републичког инспектора за заштиту животне средине и у току су поступци извршења, односно пројектовање и извођење мера заштите од буке на локацијама државних путева I и II реда.

У области заштите од буке у животној средини извршено је 14 контролних и 32 службене саветодавне посете.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од буке за 2024. годину учествовало је 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

❖ Област заштите од нејонизујућих зрачења

Током 2024. године вршени су редовни инспекцијски надзори везано за контролу спровођења мера заштите од нејонизујућих зрачења при коришћењу извора нејонизујућег зрачења од посебног интереса (ИПИ) и то надземних електроенергетских водова - далековаода (ДВ) од стране ЕМС АД Београд.

У области заштите од нејонизујућих зрачења укупно је извршено 24 редовних инспекцијских надзора.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

На основу утврђеног чињеничног стања у редовним инспекцијским надзорима утврђена је усклађеност са одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења и подзаконским актима.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2024. годину учествовало је 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

❖ ИПАРД

У координацији инспекцијског надзора, са другим инспекцијама треба истаћи и координацију и активности које се спроводе са инспекцијом Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде, према споразуму закљученом између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке пољопривреди и руралном развоју (ИПАРД).

У складу са тим потписан је и споразум Министарства Пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарства заштите животне средине у циљу реализације наведеног споразума.

Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини у области заштите животне средине за потребе утврђивања испуњености услова у области заштите животне средине, је вршио инспекцијске надзоре код лица која су поднела захтев за одобрење ИПАРД подстицаја, односно примаоца ИПАРД средстава.

По захтевима Управе за аграрна плаћања, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а на основу Споразума о сарадњи, вршени су ванредни канцеларијски и теренски инспекцијски надзори у циљу утврђивања испуњености услова из области заштите животне средине за одобравање захтева за исплату подстицаја, у вези са спровођењем ИПАРД Програма као и у координацији са инспекторима јединица локалне самоуправе.

По ИПАРД програму у 2024. години, укупно је реализовано 258 надзора, од тога 60 надзора је извршено од стране републичких инспектора, Одељења за поверене послове, и 198 надзора у координацији са инспекторима јединица локалне самоуправе.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области заштите од хемијског удеса за 2024. годину, извршени су редовни инспекцијски надзори Севесо постројења који се налазе на територији Републике Србије. Прелиминарна листа Севесо постројења у току 2024. године садржала је укупно 114 Севесо постројења и то: 46 постројења вишег и 68 постројења нижег реда. Инспекцијски прегледи су обухватили контролу по контролним листама Система управљања безбедношћу и осталим контролним листама које се налазе на сајту министарства, страници инспекције, и доступне су оператерима за примену и коришћење. Током надзора код свих Севесо оператера извршена је процена ризика у складу са Алатом за процену ризика и одређивање приоритета севесо оператера који се налази на сајту министарства и доступан је оператерима за потребе самоконтроле. Током инспекцијског надзора примењен је и „Алат за сабирање количина опасних материја применом додатних критеријума за одређивање врсте документа које израђује оператер Севесо постројења“ на основу кога је извршен попис опасних материја и извршена њихова накнадна тачна идентификација. Поред редовних инспекцијских надзора, вршени су и ванредни инспекцијски надзори по захтевима надзираних субјеката, по захтевима других државних органа (Министарства унутрашњих послова – организационе јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Агенције за заштиту животне средине и др.), по захтеву привредног субјекта Електродистрибуција Србије за испуњеност услова из области заштите животне средине за прибављање енергетске

лиценце за више објаката који послују у оквиру овог привредног субјекта, као и по различитим поднесцима поднетим од стране грађана, група грађана, невладиних организација, удружења и других организација.

Поред редовних и ванредних инспекцијских надзора, вршени су и контролни инспекцијски надзори, у циљу контроле извршења наложених мера и отклањања утврђених незаконитости у пословању и поступању надзираних субјеката.

Осим редовних инспекцијских послова инспектори Одсека за контролу СЕВЕСО постројења учествовали су у раду Техничких комисија за преглед докумената Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који израђују севесо оператери вишег реда.

Такође, току 2024. године, по захтеву Агенције за заштиту животне средине, а у циљу испуњавања обавезе годишњег извештавања о увезеним производима који после употребе постају посебни токови отпада, инспектори за заштиту животне средине Одсека за контролу СЕВЕСО постројења вршили су обавештавање привредних субјеката који подлежу наведеној обавези, што је резултирало испуњавању њихове обавезе годишњег извештавања.

Инспектори Одсека за контролу СЕВЕСО постројења укупно су извршили 137 инспекцијских надзора, од чега су 83 редовна; 25 ванредна, 23 контролна инспекцијска надзора, 4 допунска надзора, 2 инспекцијска надзора код нерегистрованих и 4 службене саветодавне посете, из различитих области заштите животне средине. У области контроле заштите од хемијског удеса укупно је извршено 127 инспекцијских надзора, од чега је 85 редовна; 17 ванредних, 4 допунска, 21 контролних инспекцијских надзора и 4 службене саветодавне посете.

❖ Област контроле хемикалија и биоцидних производа

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области контроле хемикалија и биоцидних производа, контрола је вршена код привредних субјеката који су произвођачи, увозници, дистрибутери и даљи корисници хемикалија и биоцидних производа у виду инспекцијских акција које су за 2024. г. планиране и вршене континуално, током целе године са дефинисаним називима акцијске контроле: контрола освеживача простора, контрола полимера, упис биоцидних производа и сл.

Критеријум одабира привредних субјеката за инспекцијске кампање су оне фирме које су дистрибуирале највеће количине хемикалија, обзиром да је то и директно мерило заступљености тих хемикалија на нашем тржишту. Са тим у вези, у 2024. години извршене су контроле:

- 1) Садржаја и достављања безбедносног листа хемикалија и биоцидних производа,
- 2) Обележавања хемикалија и биоцидних производа,
- 3) Стављања у промет биоцидних производа за које је раније исходовано решење о упису биоцидног производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа,
- 4) Уписа биоцидних производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа према сазнању инспекције нерегистровани привредни субјекти,
- 5) Вођења прописане евиденције о хемикалијама и уписа хемикалија у Регистар хемикалија.

У оквиру акције уписа биоцидних производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа, сврха акцијске контроле била је контрола и евидентирање евентуалних нерегистрованих привредних субјеката у складу са Законом о инспекцијском надзору.

Поред редовних инспекцијских надзора, вршени су и ванредни инспекцијски надзори по захтевима надзираних субјеката, по захтевима других државних органа (Министарства унутрашњих послова – организационе јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Агенције за заштиту животне средине и др.), по захтеву привредног субјекта Електродистрибуција Србије за испуњеност услова из области заштите

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

животне средине за прибављање енергетске лиценце за више објаката који послују у оквиру овог привредног субјекта, као и по различитим поднесцима поднетим од стране грађана, група грађана, невладиних организација, удружења и других организација.

Такође, току 2024. године, по захтеву Агенције за заштиту животне средине, а у циљу испуњавања обавезе годишњег извештавања о увезеним производима који после употребе постају посебни токови отпада, инспектори за заштиту животне средине Одсека за хемикалије и биоцидне производе вршили су обавештавање привредних субјеката који подлежу наведеној обавези, што је резултирало испуњавању њихове обавезе годишњег извештавања.

У току 2024. године, инспектори Одсека за хемикалије и биоцидне производе укупно су извршили 184 инспекцијска прегледа, од чега су: 91 редовна; 30 ванредна, 50 контролних и 2 допунска инспекцијска надзора, као и 11 инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката и 10 превентивних деловања из различитих области заштите животне средине.

У области контроле хемикалија и биоцидних производа, у току 2024. године, извршено је укупно 143 инспекцијска надзора код привредних субјеката које стављају хемикалије и/или биоцидне производе на тржиште Републике Србије (85 у области хемикалија и 58 у области биоцидних производа), од чега је: 76 редовних, 17 ванредних, 37 контролна, 3 допунска надзора, 10 инспекцијских надзора код нерегистрованих привредних субјеката и 4 службене саветодавне посете.

У складу са Законом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању, у току 2024. године, извршен је један ванредни инспекцијски надзор.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

У складу са Годишњим планом инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, инспектори за заштиту животне средине Одељења за загађења из индустријских објеката, извршили су:

Редовне инспекцијске надзоре:

- 1) постројења за која је издата интегрисана дозвола (у даљем тексту IPPC постројења);
- 2) постојећих постројења која подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе;
- 3) у области контроле спровођења услова и мера заштите животне средине из одлуке министарства, којом је дата сагласност на студију о процени утицаја на животну средину, односно спровођење прописаних минималних критеријума заштите животне средине из одлуке да није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину;
- 4) у области контроле загађивања ваздуха код објеката у надлежности републичке инспекције за заштиту животне средине;
- 5) у области контроле отпадних вода код правних лица и предузетника, који испуштају отпадне воде у реципијент, или у систем јавне канализације и из централних постројења за пречишћавање отпадних вода;
- 6) у области контроле управљања опасним отпадом код произвођача отпада;
- 7) у области контроле емисије буке у животну средину, код индустријских објеката и активности у надлежности републичке инспекције за заштиту животне средине.

Поред редовних инспекцијских надзора, вршени су и ванредни инспекцијски надзори по захтевима надзираних субјеката за утврђивање испуњености услова заштите животне средине за обављање енергетске делатности, по захтевима других државних органа (Основних јавних тужилаштава, Министарства унутрашњих послова – организационе јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Агенције за заштиту животне средине и др.), као и по представкама на загађење животне средине поднетим од стране грађана, група грађана, невладиних организација и других организација,

а у областима заштите ваздуха, заштите од буке, процене утицаја на животну средину, у области управљања отпадом и отпадним водама.

У 2024. години инспектори за заштиту животне средине, Одељења за загађења из индустријских објеката, укупно су извршили 658 инспекцијских надзора из различитих области заштите животне средине, од чега су извршена: 242 редовна инспекцијска надзора по Годишњем плану инспекцијских надзора (434 области надзора); 238 ванредна инспекцијска надзора (346 области надзора), од чега 50 инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката и 4 надзора ради предузимања хитних мера; 29 мешовитих инспекцијских надзора (60 области надзора); 144 контролних инспекцијских надзора (149 области надзора). У 2024. години извршено је и 5 допунских инспекцијских надзора (11 области надзора).

У другом кварталу 2024. године, по захтеву Агенције за заштиту животне средине, од стране инспектора за заштиту животне средине Одељења за загађења из индустријских објеката извршено је обавештавање укупно 389 привредних субјеката, који су обвезници годишњег извештавања о увезеним производима који после употребе постају посебни токови отпада, што је резултирало испуњавању обавезе годишњег извештавања код укупно 249 привредних субјеката, без покретања поступка инспекцијског надзора, а 7 обвезника извештавања је било брисано из регистра АПР-а. У октобру и новембру 2024. године, по захтеву Агенције за заштиту животне средине, од стране инспектора за заштиту животне средине Одељења за загађења из индустријских објеката, извршено је обавештавање укупно 97 привредних субјеката, који су обвезници годишњег извештавања о увезеним производима који после употребе постају посебни токови отпада, што је резултирало испуњавању обавезе годишњег извештавања код укупно 88 привредних субјеката. Такође, у децембру 2024. године, по захтеву Агенције за заштиту животне средине, од стране инспектора за заштиту животне средине Одељења за загађења из индустријских објеката, извршено је обавештавање укупно 152 привредна субјекта, који су обвезници годишњег извештавања о увезеним производима који после употребе постају посебни токови отпада. Од наведеног броја, инспектори су за два обвезника извршили достављање података Агенцији за заштиту животне средине, а рад по наведеној активности је настављен у 2025. години.

❖ Област управљања отпадом

У току 2024. године, у складу са Годишњим планом инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине у области управљања отпадом за 2024. годину којим је планирано укупно 340 редовних, ванредних и контролних инспекцијских надзора, вршени су редовни инспекцијски надзори код оператера који поседују дозволе за управљање отпадом (сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање отпада) издате од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине, ванредни инспекцијски надзори: по захтевима Агенције за заштиту животне средине за вршење надзора произвођача, односно увозника производа стављених на тржиште РС који после употребе постају посебни токови отпада везано за пријављивање података у Национални регистар извора загађивања; по захтевима оператера који конкуришу за доделу подстицајних средстава на основу објављених Јавних конкурса за доделу подстицајних средстава за поновну употребу и искоришћење отпада као секундарне сировине, или за добијање енергије, у вези издавања потврђујућих налаза да су оператери постројења поновно искористили, рециклирали, односно третирали отпад у периоду (кварталу) за који је захтев поднет; по захтевима надлежног органа за издавање дозвола за прекогранично кретање отпада у вези поднетих захтева привредних субјектата који врше увоз и извоз отпада ради утврђивања испуњености услова за прекогранично кретање (увоз/извоз) отпада; надзори код нерегистрованих субјектата; по захтевима надлежног органа за издавање дозвола за управљање отпадом за утврђивање испуњености услова за рад постројења за управљање отпадом ради добијања дозвола за управљање отпадом, као и контролни инспекцијски надзори у циљу контроле

извршења мера наложених на основу претходно извршених редовних или ванредних инспекцијских надзора.

Редовни инспекцијски надзори вршени су са издатим налозима за инспекцијски надзор и надзирани субјекти су о планираним инспекцијским надзорима обавештени на прописани начин и у прописаним роковима, сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору.

У 2024. години извршено је 504 инспекцијских надзора привредних субјеката и то: 18 редовних инспекцијских надзора, 80 ванредних инспекцијских надзора, 240 ванредних утврђујућих инспекцијских надзора, 104 ванредних потврђујућих инспекцијских надзора, 3 допунска инспекцијска надзора, 51 контролних инспекцијских надзора, 5 мешовитих инспекцијских надзора, 3 инспекцијска надзора ради предузимања хитних мера и 1 службена саветодавна посета.

❖ Област заштите природе

Током 2024. године настављен је континуитет у контролама правних субјеката, а и њихово пословање је управним мерама доведено у висок ниво усклађености са законом. Субјекти се у великој мери обраћају инспекторима у вези са сваком недоумицом у њиховом пословању, како би евентуални пропусти били исправљени и како би њихов рад био у складу са прописима из надлежности Министарства заштите животне средине.

У 2024. години, инспектори за заштиту животне средине, Одсека за природу, укупно су извршили 509 инспекцијских надзора из различитих области заштите животне средине, од чега су извршена: 225 редовна инспекцијска надзора; 241 ванредни инспекцијски надзор; 23 контролна инспекцијска надзора, 2 превентивна инспекцијска надзора, 10 саветодавних посета и 8 инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката.

4) Број откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције)

Током 2024. године Инспекција за заштиту животне средине поступала је у складу са својим правима, дужностима и овлашћењима у случајевима у којима је на основу утврђеног чињеничног стања доносила решења према надзираним субјектима за спровођење мера заштите животне средине, сагласно законским прописима из области заштите животне средине.

Инспектори су извршили инспекцијске надзоре у различитим областима животне средине, током којих су откривали и кроз налагање мера отклањали, или битно умањили настале штетне последице по животну средину.

Инспекција је наложила спровођење 540 мера за отклањање уочених незаконитости, изрекла 140 забрану вршења активности и донела 3 мера о привременом одузимању. Поднета су 3 предлога за одузимање дозвола за управљање отпадом, надлежном органу.

У току 2024. године инспектори за заштиту животне средине вршили су ванредне инспекцијске надзоре, који се превасходно односе на:

- захтеве Агенције за заштиту животне средине по питању контроле обвезника пријављивања података у Национални регистар извора загађивања, и то:
 - производима стављеним на тржиште Републике Србије који после употребе постају посебни токови отпада за категорије возила, гума, електричних и електронских производа.
- захтеве Министарства унутрашњих послова – организационе јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

- захтеве привредних субјеката за издавање налаза о испуњености услова из прописа у области заштите животне средине за добијање енергетске лиценце, у складу са Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У току 2024. године забележене су три удесне ситуације код севесо оператера и то:

-16. јануара 2024.године, на локацији TRAYAL KORPORACIJA а.д. Крушевац, у Фабрици експлозива и пиротехнике, дошло је до експлозије смеше компонената за добијање гориве траке и запаљења термалног уља.

-29. марта 2024.године у току редовног ремонта на складишту амонијака опреатера „Elixir Zorka-Mineralna đubrava“ д.о.о. Шабац дошло је до истицања гасне фазе амонијака на цевововоду

-14.јула 2024.године, на локацији НИС а.д. Комплекс Нови Сад, дошло је до изливања мазута на парном воду, на пумпарници старе Д секције

У свим наведеним удесним ситуацијама републички инспектори за заштиту животне средине извршили су ванредне инспекцијске надзоре и предузели све законом прописане мере.

❖ Област заштите природе

У току 2024. године Инспекција за заштиту животне средине у области заштите природе је обављала инспекцијске надзоре у правцу спречавања или битног умањења вероватног настанка штетних последица по законом заштићена природна добра (заштићене и строго заштићене дивље биљне и животињске врсте). Пронађене повређене, као и одузете живе јединке заштићених и строго заштићених дивљих животињских врста које су држане у заточеништву супротно закону, које су пронађене или које су биле предмет нелегалног промета, смештане су у прихватилишта, или су у зависности од здравственог и кондиционог стања, а на основу процене представника ЗЗПС, пуштане у природу.

5) Број утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима

У 2024. години, инспектори за заштиту животне средине извршили су 43 самостална и 76 заједничких инспекцијских надзора код нерегистрованих привредних субјеката и према истима је поступано у складу са Законом о инспекцијском надзору и другим посебним законима из области заштите животне средине.

6) Мере предузете ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њихово дејство

У складу са Законом о инспекцијском надзору, у циљу уједначавања рада инспектора за заштиту животне средине у редовним инспекцијским надзорима су коришћене контролне листе, које се налазе на сајту министарства и доступне су свим оператерима за потребе самоконтроле.

❖ Област координације поверених послова

Годишњим Планом за 2024. годину, предвиђени су заједнички инспекцијски надзори са инспекторима јединица локалне самоуправе.

Током 2024. године, Одељење за поверене послове, Одсек за координацију поверених послова је вршило заједничке инспекцијске надзоре са инспекцијама за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе, и то: координисане акције, у складу са годишњим планом Одељења за поверене послове; заједничке надзоре на основу указане потребе, која произилази из координације поверених послова инспекцијама за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе и заједничке надзоре као вид обуке инспектора.

1. Кординисане акције према Годишњем плану Одељења за поверене послове

У складу са одобреним планом Координационе комисије Владе Републике Србије, инспектори Одељења за поверене послове, Одсека за координацију поверених послова, вршили су заједничке надзоре са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе. Заједнички надзори су вршени као редовни надзори, поштујући усвојени годишњи план инспекцијских надзора јединице локалне самоуправе. Тежиште инспекцијских надзора је било на надзираним субјектима у области процене утицаја на животну средину, заштита ваздуха код оператера који користе супстанце које оштећују озонски омотач, управљање отпадом и ИПАРД.

Укупно је реализовано 41 заједнички надзор, са инспекторима јединица локалних самоуправа у различитим областима.

Све наведене заједничке надзоре је реализовало 4 републичких инспектора за заштиту животне средине. Општа је оцена да је степен остварене сарадње у заједничким надзорима са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе на задовољавајућем нивоу.

2. Координација инспекцијских надзора према указаним потребама

Заједнички надзори, реализовани на основу указане потребе током координације поверених послова нису честа појава. Уобичајено се практикују када је:

- неопходно непосредно утврдити чињенично стање које излази из оквира надлежности инспектора за заштиту животне средине јединице локалне самоуправе.
- по захтеву поступајућег инспектора (комплексан надзор, незадовољство странке ...).

Највећи број заједничких надзора је реализован у оквиру контроле везане за контролу супстанци које оштећују озонски омотач, као и контроле управљања отпадом и заштите од буке.

3. Обука инспектора

У 2024 години није вршена обука инспектора Јединица локалне самоуправе којима су поверени послови инспекцијског надзора у облику организованих обука, већ су оне вршене по потреби код инспектора којима је то било потребно у одређеним областима на терену у заједничким инспекцијским надзорима.

7) Остварење плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор

Полазећи од обавезе која проистиче из члана 10. Закона о инспекцијском надзору, сачињен је Годишњи план инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, који је одобрен од стране Координационе комисије Владе Републике Србије.

Редовни инспекцијски надзори вршили су се према контролним листама, које су објављене на интернет страни министарства.

У складу са наведеним плановима инспекцијских надзора, инспектори су поред редовних, обављали и ванредне инспекцијске надзоре.

❖ Област координације поверених послова

Анализом остварених резултата, реализација Плана инспекцијских надзора у области поверених послова за 2024. годину је извршена у потпуности.

У 2024. години инспекцији за заштиту животне средине достављане су представке преко писарнице и електронском поштом, које су се односиле на све области заштите животне средине. Све представке су обрађене и исте достављене надлежним инспекцијама у јединицама локалне самоуправе, или покрајинској инспекцији на поступање у складу са

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

њиховим овлашћењима. Подносиоци представки су обавештавани о прослеђивању истих надлежној инспекцији јединица локалне самоуправе, или аутономне покрајине на поступање. Укупно је у 2024. години у Одељењу за поверене послове обрађено 479 представки.

Преко оперативног центра Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини у 2024 години примљена је 921 пријава. Све пријаве су обрађене и унете у евиденцију система. Од укупног броја пријава, део је прослеђен на поступање надлежној инспекцији министарства заштите животне средине, а део пријава које су пристигле преко оперативног центра, а нису у надлежности Министарства заштите животне средине, прослеђене су на поступање надлежним републичким и локалним органима, о чему је подносилац обавештен и упућен на надлежни орган.

Законом о инспекцијском надзору дефинисана је обавеза израде Годишњих планова инспекцијских надзора, по којима је инспекција дужна да поступа. Годишњи планови инспекција за заштиту животне средине аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе достављени су на мишљење Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини. Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је анализом достављених планова дао позитивно мишљење за Годишњи план Покрајинске инспекције за заштиту животне средине и позитивно мишљење за Годишње планове инспекција за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе, који су у складу са Законом о инспекцијском надзору.

❖ Област заштите земљишта

У складу са годишњим Планом у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2024. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2024. години: 21
- Број планираних редовних инспекцијских надзора: 18
- Број реализованих редовних инспекцијских надзора: 18
- Број планираних ванредних инспекцијских надзора: 10 %
- Број реализованих ванредних инспекцијских надзора: 3

Реализација Плана у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2024. годину: 100 %.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите земљишта и контрола несанитарних депонија за 2024. годину учествовао је 1 (један) републички инспектор за заштиту животне средине.

Непланирано ангажовање инспектора у ванредним инспекцијским надзорима из других области заштите животне средине (посебни токови отпада) захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора ради реализације годишњег плана.

❖ Област заштите од буке

У складу са годишњим Планом у области заштите од буке за 2024. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2024. години: 14
- Број контролних инспекцијских надзора: 14

Реализација Плана у области заштите од буке за 2024. годину: 100 %.

На реализацији годишњег годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од буке за 2024. годину учествовало је 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

❖ Област заштите од нејонизујућих зрачења

У складу са годишњим Планом у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2024. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2024. години: 24
- Број планираних редовних инспекцијских надзора: 24
- Број реализованих редовних инспекцијских надзора: 24

Реализација Плана у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2024. годину: 100 %.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2024. годину учествовало је 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

Непланирано ангажовање инспектора у ванредним инспекцијским надзорима из других области заштите животне средине (посебни токови отпада, ИПАРД, Одељење за сузбијање еколошког криминала МУП-а и др.) као и рад на изради EX POST анализе ефеката Закона о заштити од нејонизујућих зрачења и у изради Предлога Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима и Предлога Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања као именовани чланови Радне групе Министарства заштите животне средине испред Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора ради реализације годишњег плана.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

Инспекцијски надзори надзираних субјеката и њихових постројења вршени су у складу са Годишњим и оперативним планом инспекцијских надзора, који се сачињава коришћењем алата за процену ризика. На овај начин су постављени приоритети у контроли великих загађивача, односно IPPC постројења и извршено је разврставање надзираних субјеката у 4 нивоа опасности: критичан ризик (1 постројење), висок ризик (4 постројења), средњи ризик (20 постројења) и низак ризик (28 постројења). У зависности од степена ризика, разликује се и учесталост вршења редовних инспекцијских надзора у току једне године: критичан ризик (4 пута годишње), висок ризик (3 пута годишње), средњи ризик (2 пута годишње) и низак ризик (1 годишње). Годишњим и оперативним планом инспекцијских надзора у 2024. години, планиран је обим од најмање 250 редовних инспекцијских надзора IPPC постројења, објеката и активности које поседују услове и мере заштите животне средине прописане Студијом о процени утицаја на животну средину, као и постројења и активностима који се контролишу према Закону о водама, Закону о управљању отпадом, Закону о заштити ваздуха и Закону о заштити од буке у животној средини.

Реализација Годишњег плана редовних инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања за 2024. годину: 100%.

Број инспекцијских надзора у 2024. години: 658

- Број редовних инспекцијских надзора у 2024. години: 242
- Број ванредних инспекцијских надзора у 2024. години: 238
- Број мешовитих инспекцијских надзора у 2024. години: 29
- Број контролних инспекцијских надзора у 2024. години: 144
- Број допунских инспекцијских надзора у 2024. години: 5

Приликом израде Годишњег плана инспекцијских надзора за 2024. годину у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, предвиђено је да ће број ванредних инспекцијских надзора да износи 40% од укупног броја реализованих инспекцијских надзора током 2024. године, при томе узимајући у обзир број области које се

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

контролишу, као и анализу стања вршења инспекцијских надзора у претходним годинама. Овакво стање ствари, пре свега је условљено много већим бројем захтева привредних субјеката и других надлежних органа, за вршење ванредних инспекцијских надзора из прописа у области заштите животне средине. Такође, стално подизање свести о потреби заштити животне средине у последњим годинама доприноси великом броју представки и пријава, које подносе грађани, удружења грађана и невладине организације.

У току 2024. године, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, проценат извршења ванредних инспекцијских надзора износи 40,58 % од укупног броја свих извршених инспекцијских надзора, узимајући у обзир и мешовите инспекцијске надзоре, који се врше као редовни инспекцијски надзори по годишњем и оперативном плану и као ванредни инспекцијски надзори, по представкама и/или захтевима других органа и организација.

Обзиром на горе речено, може се констатовати да је у потпуности реализован План инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У области контроле заштите од хемијског удеса код севесо постројења, планирано је да се у току 2024. године најмање једном годишње изврши редован теренски и канцеларијски надзор севесо оператера вишег реда на територији Републике Србије, што је у складу са захтевом севесо директиве да се контрола севесо постројења вишег реда врши једном годишње без обзира да ли је истим издата сагласност на Извештај о безбедности и План заштите од удеса. Везано за контролу севесо постројења нижег реда, користећи Алат за процену ризика и одређивање приоритета, извршена је процена ризика и утврђивање нивоа ризика севесо оператера. Према утврђеном нивоу ризика, извршено је њихово прелиминарно рангирање. У зависности од степена ризика, одређена је учесталост вршења редовних инспекцијских надзора у току једне године: критичан ризик (минимум 2 пута годишње), висок ризик (минимум 1 пут годишње), средњи ризик (1 пут годишње) и низак ризик (1 пут у току 2 године).

У току 2024. године вршена је контрола документа Политика превенције удеса у свим случајевима у којима наведени документ не садржи све елементе који су предвиђени Правилником о садржини Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“ бр. 41/10).

Осим редовних инспекцијских послова инспектори Одсека за контролу СЕВЕСО постројења учествовали су у раду Техничких комисија за преглед докумената Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који израђују севесо оператери вишег реда.

Годишњим планом за 2024. годину, изведен је проценат да се за потребе вршења ванредних надзора издвоји 10% од укупног броја надзора. У току 2024. године, у Одсеку за контролу СЕВЕСО постројења, проценат вршења ванредних надзора износио је 18,2% од укупног броја надзора, услед ангажовања инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине (посебни токови отпада, енергетска лиценца, Одељења за сузбијање еколошког криминала МУП-а и сл). Иначе, у области контроле заштите од хемијског удеса у току 2024. године остварен проценат ванредних инспекцијских надзора је 13,4 %, од укупног броја надзора у овој области.

Непланирано ангажовање инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине, захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора како би се остварила реализација Плана инспекцијског надзора у области заштите од хемијског удеса за 2024. годину у потпуности.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

Реализација Плана Инспекције за заштиту животне средине у области заштите од хемијског удеса за 2024. годину остварена је 100 %.

Број инспекцијских надзора у 2024. години: 137

Број редовних инспекцијских надзора у 2024. години: 83

Број ванредних инспекцијских надзора у 2024. години: 25

Број контролних инспекцијских надзора у 2024. години: 23

Број допунских инспекцијских надзора у 2024. години: 4

Број инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката: 2

Број превентивних деловања у 2024. години: 4

❖ Област контроле хемикалија и биоцидних производа

У складу са Годишњим Планом инспекцијског надзора у области контроле хемикалија и биоцидних производа, инспекција за заштиту животне средине вршила је планиране инспекцијске надзоре, а према утврђеним акцијама контроле и процењеном ризику рађено је одређивање приоритета привредних субјеката за потребе контроле хемикалија и биоцидних производа. У складу са наведеним у току 2024. године акценат у контроли стављен је на инспекцијске надзоре контроле освеживача простора и инспекцијске надзоре контроле полимера у складу са Законом о хемикалијама као и инспекцијске надзоре контроле стављања у промет биоцидних производа у складу са Законом о биоцидним производима.

На основу сачињеног и одобреног Плана инспекцијског надзора за 2024. годину планирано је да инспектори Одсека за хемикалије и биоцидне производе поред редовних инспекцијских надзора, обављају и ванредне инспекцијске надзоре. Такође, планом је изведен проценат да се за потребе вршења ванредних надзора издвоји 10% од укупног броја надзора. У току 2024. године, у Одсеку за хемикалије и биоцидне производе, проценат вршења ванредних надзора износио је 16,3% укупног броја надзора, услед ангажовања инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине (посебни токови отпада, заштита од хемијског удеса, Одељења за сузбијање еколошког криминала МУП-а и сл). Иначе, у области контроле хемикалија и биоцидних производа у току 2024. године било је укупно 17 ванредних инспекцијских надзора, односно 11,9 % од укупног броја надзора у овој области.

Непланирано ангажовање инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине, захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора како би се остварила реализација Плана инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области контроле хемикалија и биоцидних производа за 2024. годину у потпуности. Реализација плана остварена је 100 %.

Број инспекцијских надзора у 2024. години: 184

Број редовних инспекцијских надзора у 2024. години: 91

Број ванредних инспекцијских надзора у 2024. години: 30

Број контролних инспекцијских надзора у 2024. години: 50

Број допунских инспекцијских надзора у 2024. години: 2

Број инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката: 11

Број превентивних деловања: 10

У складу са Законом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању, у току 2024. године, извршен је један ванредни инспекцијски надзор.

На основу сачињеног и одобреног Плана инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину, планирано је да инспектори за заштиту животне средине за надзор оператера постројења, прекограничног кретања и посебних токова отпада обављају редовне и ванредне инспекцијске надзоре.

Редовни инспекцијски надзори оператера који поседују дозволе за управљање отпадом (сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање отпада), издате од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине, вршени су у складу са Годишњим планом контроле наведених оператера и приоритетима у контроли оператера за управљање отпадом сходно извршеном разврставању у четири нивоа ризика: критичан, висок, средњи и низак ризик. Динамика и учесталост редовног инспекцијског надзора утврђује се зависно од процењеног степена ризика, тако да је препоручен број редовних инспекцијских надзора дат према степену ризика: критичан ризик - најмање 2 инспекцијска надзора у току године, висок ризик - најмање два инспекцијска надзора у току 18 месеци, средњи ризик - најмање један инспекцијски надзор у току 15 месеци и низак ризик - најмање један инспекцијски надзор у току 18 месеци.

Планирано је да очекивани обим ванредних инспекцијских надзора буде до 80 % од укупно извршених инспекцијских надзора.

У току 2024. године, обим ванредних инспекцијских надзора у односу на укупан број обављених редовних и ванредних инспекцијских надзора у области управљања отпадом износио је преко 90 %.

У области надзора прекограничног кретања отпада у 2024. години, надлежни орган Министарства заштите животне средине достављао је захтеве Одељењу за надзор оператера постројења, прекограничног кретања и посебних токова отпада за вршење ванредних утврђујућих инспекцијских надзора оператера, подносиоца захтева за добијање дозвола за прекогранично кретање отпада, ради утврђивања испуњености услова за увоз, везано за испуњеност услова за рад постројења за прераду увезеног отпада, као и извоз отпада сходно складишним капацитетима постројења у коме се отпад припрема за извоз, ради добијања дозвола за увоз, односно извоз различитих врста опасног и неопасног отпада где је, по сваком појединачном захтеву, инспекција поступала и констатовала испуњеност услова са аспекта заштите животне средине везано за поступање по мерама заштите животне средине.

Реализација Плана Одељења за надзор оператера постројења, прекограничног кретања и посебних токова отпада за 2024. годину је 100 %.

Разлози већег броја извршених ванредних инспекцијских надзора у односу на редовне инспекције надзоре су недовољни људски капацитети у области надзора управљања отпадом; захтеви достављени од стране Агенције за заштиту животне средине за надзоре великог броја произвођача, односно увозника производа стављених на тржиште РС који после употребе постају посебни токови отпада; захтеви надлежног органа за издавање дозвола за увоз/извоз отпада, поднетих од стране већег броја привредних субјекта; велики број ванредних надзора по захтевима оператера постројења поднетих по објављивању Јавних конкурса за доделу подстицајних средстава за појединачне квартале у 2023. години (четврти квартал) и 2024. години (први, други и трећи квартал); већи број поднетих захтева од стране других органа и организација, пријава грађана, невладиних организација и др, чиме је онемогућено вршење планираног броја редовних надзора у складу са усвојеним годишњим планом.

Инспектори Одељења за надзор оператера постројења, прекограничног кретања и посебних токова отпада, у току 2024. године, у већем броју вршили су теренске инспекцијске надзоре али, у зависности од потреба и ситуација на терену, вршени су и теренски и канцеларијски инспекцијски надзори.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

- Број инспекцијских надзора у 2024. години: 504
- Број редовних инспекцијских надзора у 2024. години: 18
- Број ванредних инспекцијских надзора у 2024. години: 80
- Број ванредних утврђујућих инспекцијских надзора у 2024. години: 240
- Број ванредних потврђујућих инспекцијских надзора у 2024. години: 104
- Број допунских инспекцијских надзора у 2024. години: 3
- Број мешовитих инспекцијских надзора у 2024. години: 5
- Број контролних инспекцијских надзора у 2024. години: 51
- Број инспекцијских надзора ради предузимања хитних мера у 2024. години: 3
- Број службених саветодавних посета: у 2024. години: 1

❖ Област заштите природе

У складу са Годишњим Планом инспекцијског надзора Инспекције за заштиту природе за 2024. годину, извршени су:

- 1) Инспекцијски надзори код управљача заштићених подручја
- 2) Инспекцијски надзори код корисника заштићених подручја
- 3) Инспекцијски надзори код оператора који се баве прометом заштићених биљних и животињских врста
- 4) Инспекцијски надзори везани за спровођење ЦИТЕС конвенције
- 5) Инспекцијски надзори везани за поступање са заштићеним дивљим врстама
- 6) Инспекцијски надзори код држаоца заштићених врста дивљих животиња
- 7) Инспекцијски надзори у Зоо вртovima
- 8) Ванредни инспекцијски надзори – поступање оператора са производима који после употребе постају посебни токови отпада
- 9) Ванредни инспекцијски надзори – заједнички инспекцијски надзори са представницима ЈСЕК-а по Закону о заштити природе, закону о управљању отпадом, Закону о процени утицаја.
- 10) Ванредни инспекцијски надзори са републичким водним инспекторима по Закону о процени утицаја - контрола субјеката који се баве експлоатацијом минералних сировина из реке Дрине поступком багеровања речног наноса на обалама реке Дрине у општини Богатић и граду Лозница, Морава.

У 2024. години, инспектори за заштиту животне средине, Одсека за природу, укупно су извршили 509 инспекцијских надзора из различитих области заштите животне средине, од чега су извршена: 225 редовна инспекцијска надзора; 241 ванредни инспекцијски надзор; 23 контролна инспекцијска надзора, 2 превентивна инспекцијских надзора, 10 саветодавних посета и 8 инспекцијских надзора код нерегистрованих субјеката.

Реализација Плана Инспекције за заштиту животне средине у области заштите природе за 2024. годину остварена је 100 %.

8) Ниво координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције

Током 2024. године, у оквиру координације инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције, реализовани су заједнички инспекцијски надзори са водном инспекцијом.

❖ Област координације поверених послова

Један од основних циљева Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини је успостављање система, кроз координацију послова инспекцијског надзора поверених јединицама локалне самоуправе.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

Имајући у виду број закона којима су поверени послови јединицама локалне самоуправе и недовољне капацитете, пре свега организационе и кадровске, примена прописа у пракси, у 2024. години вршена је активна координација послова инспекцијског надзора. У претходним годинама, било је евидентно да су органи локалне самоуправе препуштени сами себи у спровођењу прописа из области заштите животне средине који су им поверени, без успостављене јединствене процедуре поступања и контроле, што је имало за последицу различитост у тумачењу и примени једних те истих одредби прописа у пракси.

С тим у вези, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је вршио координацију извршавања поверених послова инспекцијског надзора из делокруга надлежности инспекције за заштиту животне средине АП Војводине и јединица локалне самоуправе.

На основу поднесака странака који се односе на заштиту животне средине, републичка инспекција за заштиту животне средине је у циљу остваривања законитог, правилног и ефикасног надзора, упућивала исте инспекцији за заштиту животне средине АП Војводине и јединицама локалне самоуправе на поступање, са захтевом за достављање извештаја о предузимању радњи о наведеним случајевима.

Републичка инспекција је на овај начин остваривала увид и утврђивала стање извршавања поверених послова и тако стекла сазнања и праву слику о појавама, отвореним и спорним питањима и проблемима у вршењу поверених послова инспекцијског надзора.

У координацији извршавања поверених послова остварује се увид у рад инспекције јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине, утврђује стање, указујући на пропусте и недостатке, пружајући потребна објашњења, савете и информације са преношењем потребних искустава и добре праксе.

Инспекторима јединица локалне самоуправе је и урађена јединствена табела као алат за вођење података о свим активностима по месецима у току једне године а које су истовремено и саставни део Годишњег извештаја инспектора.

Током реализације свих активности, ни у једном моменту није доведена у питање самосталност у поступању и одлучивању инспектора јединица локалне самоуправе.

9) Материјални, технички и кадровски ресурси које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мере предузете у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултати предузетих мера

Уочена је потреба за побољшањем материјално-техничких средстава и опреме, а све у циљу ефикаснијег и делотворнијег рада Инспекције за заштиту животне средине. Возила која су на располагању инспекторима старости су 13 и више година те су чести кварови на возилима, што отежава рад инспектора, односно вршење теренских инспекцијских надзора.

Свим инспекторима за заштиту животне средине обезбеђена су средства за рад (лаптоп рачунари и интернет).

На крају 2024. године у Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини било је укупно запослено 69 лица, од чега 56 инспектора за заштиту животне средине, од 87 систематизованих радних места за инспекторе за заштиту животне средине, према Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

10) Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције

Републички инспектори за заштиту животне средине у 2024. години у свему су се придржавали рокова прописаних Законом о инспекцијском надзору и Законом о општем управном поступку.

11) Законитост управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход)

На решења инспекције за заштиту животне средине у 2024. години уложено је 18 жалби и није уложена ни једна тужба.

12) Поступање у решавању приговора и притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања, уз посебно истицање броја поднетих приговора и притужби и области рада на које су се односили

У 2024. години поднета је 1 притужба на рад инспектора за заштиту животне средине, у области заштите ваздуха, сходно члану 52. Закона о инспекцијском надзору, која је оцењена као неоснована.

13) Програми стручног усавршавања који су похађали инспектори, односно службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора (област стручног усавршавања и тематске целине програма обуке, као и број учесника у свакој тематској целини, а ако је по завршетку програма вршена провера знања учесника и подаци о оствареном успеху)

Током 2024. године инспектори за заштиту животне средине узели су учешће и у следећим обукама и стручним усавршавањима:

- 1) Обуке Националне Академије за јавну управу, и то: Електронска пословна комуникација; Електронско канцеларијско пословање и коришћење софтверског решења Еписарница, а у складу са обавезама из Уредбе о канцеларијском пословању органа државне управе;
- 2) Процена ризика и сразмерност у инспекцијском надзору; Извршење решења донетог у поступку инспекцијског надзора; Учесници у управном поступку и њихове дужности; Ток првостепеног управног поступка до доношења решења; Редовна и ванредна правна средства у ЗУПу; Злоупотреба права на представку; Животни стил без отпада; Сигурносне алтернативе за соларне панеле; Култура здравог живота; Како да будемо креативни; Савладајте документ пре него што он савлада вас; Пут ка срећи – тренинг самотивације; Управљање временом–консултације; Колико смо емоционално интелигентни – консултације; Заштита узбуњивача; Превентивно деловање инспекције; Споразум о признању прекршаја; Животни стил без отпада - (Zero-Waste Lifestyle), Управљање ризиком од катастрофа, отпорност заједница и борба против еколошког криминала, Климатске промене, Напредне функције у Excel-у, Напредна обрада текста, Како креирати добар извештај, Примена вештачке интелигенције у јавној управи – Chat GPT, Асертивна комуникација, Управљање временом, Пут ка срећи, самотивација; Генеративна Вештачка интелигенција и ChatGPT; Безбедност деце на интернету; Обуке за подизање свести о информационој безбедности;
- 3) Обуке Европске Агенције за хемикалије-ECHA и то: *Biocidal Products regulation and tools - online training; ECHA guidance on the recently introduced hazard classes under the Classification, Labelling and Packaging (CLP) Regulation*
- 4) Студијска посета Агенцији за заштиту животне средине Аустрије (UMWELT BUNDESAMT), Беч, 15-19. јануара 2024. године у оквиру TAIEХ TRATOLOW „Assessment of GHG permit applications and monitoring plans“;
- 5) Обука за оператере постројења о спровођењу Закона о климатским променама- Техничка обука за оператере постројења за подношење захтева за добијање дозвола за емисије гасова са ефектом стаклене баште (GHG) у јануару 2024. године;
- 6) Конференција Зелена правда: Имплементација хоризонталног еколошког законодавства у Републици Србији, јуни 2024. године, у организацији RCEL уз подршку UNDP и Делегације ЕУ;

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

- 7) Учешће на радионици: „Бољи капацитети за јачу одговорност: борба против еколошког криминала и боља заштита грађана од акцидената" у организацији UNDP, јули 2024. године;
- 8) Радионица о ревидираној Директиви о индустријским емисијама (IED 2.0) у организацији UNDP, новембар 2024. године;
- 9) Надзорни одбор пројекта „Зелена транзиција - имплементација Директиве о индустријским емисијама у Србији 2021-2025", у децембру 2024. године – присуство двоје запослених из Сектора.
- 10) Радионица о новим аспектима прекограничне сарадње против еколошког криминала у организацији TAIEХ: јануар 2024 – Дубровник, новембар 2024 – Будимпешта.
- 11) Едукација за јавни сектор у организацији BIZKON: извршење кривичних дела на раду, ометање запослених у вршењу радних обавеза, престанак радног односа, редовни правни лекови, управни акти, зарада и минимална зарада, фебруар 2024 – Тара.
- 12) Радионица о јачању спровођења закона у борби против еколошког криминала, стратегија превенције и спровођење, новембар 2024 – Београд.

14) Иницијативе за измене и допуне закона и других прописа

Инспектори за заштиту животне средине осим инспекцијских надзора у 2024. години учествовали су у изради прописа из области заштите животне средине.

У периоду од јула до децембра 2024. године, инспектор за заштиту животне средине учествовао је у раду Радне групе за израду Нацрта Закона о заштити ваздуха, у својству члана наведене Радне групе, по решењу Министарке заштите животне средине бр. 000508637/2024 од 30.07.2024. године. Такође, један инспектор за заштиту животне средине учествовао је у поступку израде Нацрта „ЕХ – POST анализе Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине“, кроз давање коментара, измена и допуна на наведени документ.

Инспектор за заштиту животне средине учествовао је у раду Националног координационог тела за борбу против ширења оружја за масовно уништење за период од 2021. до 2025. године (Национално координационо тело) образовано Одлуком о образовању Националног координационог тела за борбу против ширења оружја за масовно уништење за период од 2021. до 2025. године („Службени гласник РС", бр. 117/21, 25/23 и 5/25).

Инспектор за заштиту животне средине је заменик члана Оперативног штаба за спречавање, сузбијање и искорењивање заразне болести Афричке куге свиња, по Закључку Владе 05 Број: 02-6551/2023 од 20. јула 2023. године, Закључку Владе 05 Број: 02-6893/2023 од 27. јула 2023. године и Закључку Владе 05 Број: 02-8934/2023 од 5. октобра 2023. године.

Инспектори за заштиту животне средине учествовали су у раду Радне групе за израду Предлога стратегије заштите животне средине са Акционим планом по решењу Министарке заштите животне средине бр. 353-01-3250/2022-05 од 20.01.2023. године.

Инспектори за заштиту животне средине учествовали су у раду Радне групе за израду Стратегије за примену Архуске конвенције.

Инспектори за заштиту животне средине су учествовала у изради ЕХ POST анализе ефеката Закона о заштити од нејонизујућих зрачења и у изради Предлога Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима и Предлога Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања као именовани чланови Радне групе Министарства заштите животне средине испред Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини.

Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини активно даје допринос за преговарачко Поглавље 27. Животна средина и климатске промене, припрема мишљења на прописе и извештаје.

15) Мере и провере предузете у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему

Инспекција за заштиту животне средине је у свом раду активно користила јединствено функционално софтверско решење е-Инспектор, за вођење евиденција о инспекцијском надзору и Регистра података о инспекцијском надзору, сагласно одредбама члана 43. Закона о инспекцијском надзору. Већина инспектора за заштиту животне средине користила је софтвер е-Инспектор у поступцима инспекцијских надзора током 2024. године.

16) Стање у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора

❖ Област координације поверених послова

Законом о инспекцијском надзору, прописана је координација послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе. Закон о државној управи у члана 54. утврђује да послови инспекцијског надзора могу бити поверени органима аутономне покрајине, општине, града и града Београда. Чланом 47. Закона о државној управи, прописана су општа овлашћења у контроли поверених послова. Ова општа овлашћења у вршењу надзора над радом примењују се и на координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору. У ову координацију спада и организовање тзв. заједничких акција републичких инспектора и инспектора јединица локалних самоуправа. Заштита животне средине у локалним самоуправама представља комплексан процес који захтева ангажовање обучених кадрова и техничка опремљеност за његово константно ефикасно спровођење.

Имајући у виду број закона којима су поверени послови јединицама локалне самоуправе и недовољне капацитете, пре свега организационе и кадровске, указала се потреба за бољом координацијом послова инспекцијског надзора. Посебно су уочени проблеми са њиховом применом у пракси током 2016. године, када је ступио на снагу Закон о инспекцијском надзору, а који су били присутни и претходних година. Неуједначена примена прописа из области заштите животне средине у Републици Србији, у појединим случајевима изазвала је конфузију и незадовољство, са једне стране код оператера који су улагали у привредни развој, а са друге стране и незадовољство грађана којима је по Уставу загарантовано право да живе у чистој и здравој животној средини и да имају информације о томе.

Стим у вези је формирано Одељење за поверене послове са јасним задацима на успостављању и унапређењу координације поверених послова и планирању и спровођењу образовања инспектора за заштиту животне средине на свим нивоима. Уочени проблеми су без икакве сумње имали утицај на ефикасност и квалитет у спровођењу поверених послова од стране инспектора за заштиту животне средине у јединицама локалне самоуправе.

Координација послова инспекцијског надзора поверених јединицама локалне самоуправе, у претходном периоду није била довољна, због недовољних капацитета републичке инспекције и обима посла који обављају.

Према расположивој евиденцији, од 145 јединица локалне самоуправе у Републици Србији њих 12 (дванаест) немају инспектора за заштиту животне средине, и то: Општина Оџаци, Општина Беоцин, Општина Бела Црква, Општина Ковачица, Општина Кучево, Општина Жагубица, Општина Баточина, Општина Кнић, Општина Лучани, Општина Сврљиг, Општина Црна Трава и Општина Крупањ.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

Инспектори за заштиту животне у многим јединицама локалне самоуправе обављају и друге послове а најчешће, послове комуналног инспектора, затим грађевинског, саобраћајног, туристичког инспектора, и друге послове по налогу претпостављених.

У том смислу Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је препознао потребу и значај унапређења координације и функционалности система поверених послова и предузимао је активности, у складу са надлежностима на њиховом успостављању, како би се успешно спровела имплементација европских стандарда из различитих области заштите животне средине. Активности су обухватиле, израду алата и увођење података у евиденцији рада инспектора у јединицама локалне самоуправе о свом раду у току године као саставни део Годишњег извештаја инспектора јединица локалне самоуправе.

Образовање инспектора за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе од стране Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини је неминовно као и свих осталих чинилаца за јачање свести о заштити животне средине, што ће захтевати максимално ангажовање свих стручних служби Министарства заштите животне средине, материјалне ресурсе и време.

17) Исходи поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција

У 2024. години инспектори за заштиту животне средине су поднели укупно 78 захтева за покретање прекршајног поступка, 22 пријаве за покретање поступка за привредних преступа и 1 кривичну пријаву. Инспектори су у 23 случајева били позивани од стране поступајућих судских органа на суд да дају изјаве у својству сведока, донето је 33 пресуде.

Табеларни приказ поступања правосудних органа:

Одељење/Одсек	Прекршајне пријаве	Пријаве за привредни преступ	Кривичне пријаве	Сведочење	Пресуда	Уложена жалба на пресуду
Одељење за загађења из индустријских објеката	34	15	/	10	8	/
Одељење за поверене послове	6	1	/	/	1	/
Одељење за контролу СЕВЕСО постројења, хемикалије и биоцидних производа	7	4	1	/	/	/
Одељење за надзор оператера постројења, прекограничног кретања отпада и амбалажу и амбалажни отпад	6	1	/	4	4	/
Одељење за заштиту земљишта; нејонизујућег зрачења и биодиверзитета	25	1	/	9	20	/
Σ	78	22	1	23	33	/

4. IMPEL МРЕЖА

У оквиру IMPEL мреже, чији је пуноправни члан Министарство заштите животне средине, у 2024. години, поједини догађаји су одржани хибридно – део учесника је био физички присутан, а део је пратио виртуелно - „on-line“.

Букурешт и Делта Дунава – Резерват биосфере, 21. - 25.5.2024. године, учешће на састанку експерата заштите природе у организацији European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL).

Од 24.06.2024. до 28.06.2024. године у Бриселу (Белгија), инспектор за заштиту животне средине је, у својству Националног координатора IMPEL мреже, учествовао на састанку националних координатора и на Генералној Скупштини мреже. У току 2024. године одржане су још две онлајн скупштине IMPEL мреже - Ванредна Генерална скупштина, као уводна за скупштину у Бриселу, дана 11. априла 2024. године и (редовна) Генерална скупштина IMPEL мреже, од 27-29 новембра 2024. године, где је земља домаћин била Мађарска.

Представници Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини, у току 2024. године, учествовали су у активностима у оквиру IMPEL пројекта „TOR VI WG 9 – 2023, National Peer Review Initiative (NPRI)“:

- У јуну 2024. године на семинару NPRI - TOR VI WG 9 и размена искустава у имплементацији и унапређењу пројекта NPRI у Републици Србији, Ротердам, Холандија;
- У децембру 2024. године на семинару „Coordination and cooperation between bodies tackling environmental non compliance and crimes - A role for IMPEL NPRI“, Атина, Грчка.

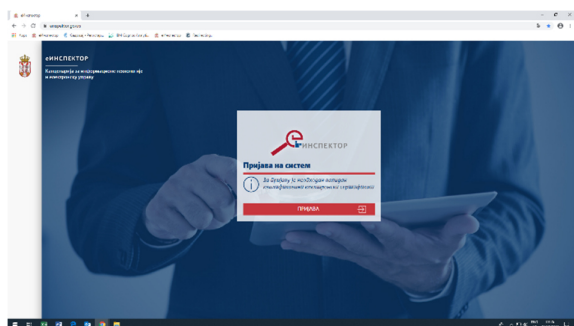
Праг, 7. – 10.10.2024. године, учешће на састанку експерата заштите природе NIRAM & Roadmap IAS - Workshop & Site Visit у организацији IMPEL.

У септембру у Скопљу, Северна Македонија, одржан је састанак НСР и Конференција IMPEL-а „Waste & TFS Conference 2024“, на којима је присуствовао један инспектор за заштиту животне средине у својству Националног координатора IMPEL мреже.

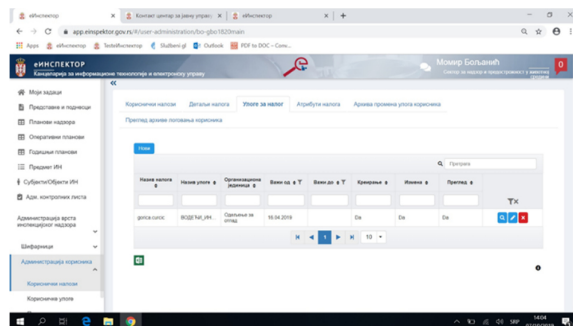
Париз, 20. - 22.11.2024. године, учешће на састанку експерата заштите природе Birds at Aerodromes - Conference Paris Orly у организацији IMPEL.

5. е-ИНСПЕКТОР

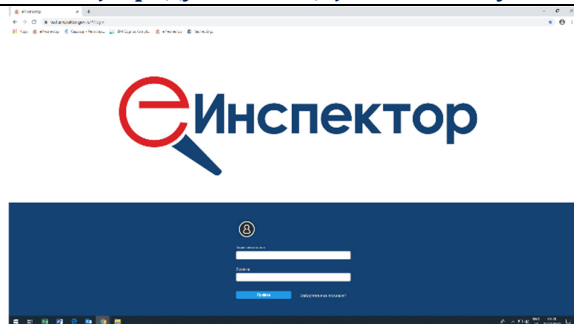
У 2024. години већина инспектора за заштиту животне средине користила је софтвер е-Инспектор у поступцима инспекцијских надзора.

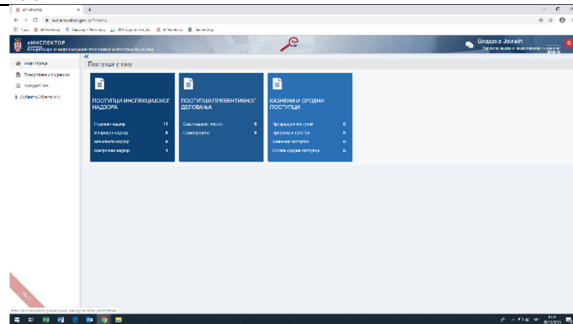
Продукција

Продукција

Тест

Тест

6. РАДНИ ЦИЉЕВИ

Годишњи циљеви инспектора за заштиту животне средине, утврђени су у складу са Законом о државним службеницима и Уредбом о вредновању радне успешности државних службеника, и то:

ГОДИШЊИ ЦИЉЕВИ ОДЕЉЕЊА ЗА АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА		БОДОВИ
1.	Израђен годишњи план инспекцијског надзора, извештај о раду инспекције, извештај о годишњем учинку програма, планови извршења буџета и захтев за финансирање програмских активности у прописаним и задатим роковима	30
2.	Израђене информације по захтеву Повереника за информације од јавног значаја, по захтеву Заштитника грађана, предлог одговора на посланичко питање; израђене информације везано за Преговарачко Поглавље 27. Животна средина и климатске промене	30
3.	Урађена евиденција о поднетим пријавама за привредни преступ, прекршајним и кривичним пријавама, о одлукама надлежних судских органа, урађен попис аката (поднесак који није у надлежности инспекције прослеђен је надлежном органу а подносиоцу пријаве достављено обавештење), урађена интерна књига о пријему и експедицији предмета	20
4.	Извршене измене и допуне контролних листи и преиспитане садржине контролних листа	10
5.	Унапређене компетенције запослених у Одељењу кроз најмање две обуке по запосленом преко НАЈУ	10

Годишњи циљеви Одељења за контролу севесо постројења, хемикалија и биоцидних производа, Одељења за надзор оператера постројења, прекограничног кретања и амбалаже и амбалажног отпада, Одељења за загађења из индустријских објеката и Одељења за заштиту земљишта, нејонизујућег зрачења и биодиверзитета		БОДОВИ
1.	Реализован годишњи план инспекцијског надзора у обиму од 90%	50
2.	Повећано превентивно деловање инспекције кроз службене саветодавне посете и превентивне надзоре у односу на предходну годину за 10%	20
3.	Извршене измене и допуне контролних листи и преиспитане садржине контролних листа	10
4.	Израђени оперативни, месечни и годишњи планови као и извештаји у прописаним и датим роковима	10
5.	Унапређене компетенције инспектора у области инспекцијског надзора кроз најмање две обуке по инспектору преко НАЈУ	10

ГОДИШЊИ ЦИЉЕВИ ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОВЕРЕНЕ ПОСЛОВЕ		БОДОВИ
1.	Реализован годишњи план инспекцијског надзора у обиму од 90%	40
2.	Извршено 41 заједничка координисана акција са инспекцијом за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе везано за контролу мера из Студија о процени утицаја на животну средину за коју је сагласност издао надлежни орган ЈЛС и контролу мера по Закону о заштити ваздуха и управљање отпадом, код субјеката који су у надлежности локалне инспекције	30
3.	Извршене измене и допуне контролних листи и преиспитане садржине контролних листа	10

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

4.	Израђени оперативни, месечни и годишњи планови као и извештаји у прописаним и датим роковима	10
5.	Унапређене компетенције инспектора у области инспекцијског надзора кроз најмање две обуке по инспектору преко НАЈУ	10

7. ЗБИРНИ ПОДАЦИ О РАДУ

Инспекција за заштиту животне средине у 2024. години остварила је следеће збирне резултате на основу поступања свих инспектора за заштиту животне средине:

Активности		Број
Предмети		4213
Налози за инспекцијски надзор	Редовни	574
	Ванредни	609
	Мешовити	27
	Допунски	11
Врсте инспекцијског надзора	Редовни	778
	Ванредни	550
	Мешовити	38
	Ванредни - утврђујући	402
	Ванредни - потврђујући	134
	Допунски	17
	Контролни	323
	Хитно поступање	25
Облик инспекцијског надзора	Канцеларијски	390
	Теренски	345
	Канцеларијски и теренски	1628
Записник		2005
Службена белешка		777
Извештаји		278
Дописи		3908
Решења, жалбе и закључци	Наређене мере	540
	Забране	140
	Привремена одузимања	3
	Извршење решења	125
	Жалба на решење	15
	Закључак	83
Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима	Самостални надзор	43
	Заједнички надзор-са другим инспекцијама	76
	Записник	112
	Службена белешка	33
	Решења	83
	Извршење решења	23
	Жалба на решење	3
Превентивно деловање	Превентивни инспекцијски надзор	6
	Саветодавне посете	55
Пријаве	Прекршајна пријава	78
	Пријава за привредни преступ	22
	Кривична пријава	1
	Сведочења	23

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2024

	Пресуде	33
	Уложене жалбе на пресуде	/
Укупно налога		1221
Укупно надзора		2386
Укупно превентивно деловање		61
Укупно записника		2117
Укупно службених белешки		810
Укупно решења		331
Укупно забрана		140

8. ДЕЛОТВОРНОСТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

- Инспекција за заштиту животне средине у 2024. години, у складу са својим надлежностима и овлашћењима, успешно је спровела прописане мере заштите животне средине.
- У 2024. години унапређено је јачање међусобне сарадње између инспекције заштите животне средине и других инспекција, као и субјеката са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле, ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката, реализацијом заједничких акција.
- У 2024. години унапређена је координација у извршавању поверених послова.
- Такође, унапређена је и повећана сарадња са полицијским службеницима Министарства унутрашњих послова, Одељења за сузбијање еколошког криминала.
- У 2024. години инспектори за заштиту животне средине поступали су по Плану инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2024. годину.
- У 2024. години је реализован План инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине.
- У 2024. години су реализовани постављени Радни циљеви у областима надзора.

9. ПОКАЗАТЕЉИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДЕЛОТВОРНОСТИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

- Неопходност повећања броја инспектора у Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини реализацијом запошљавања одобреног броја инспектора као предуслов за унапређење превентивног деловања и ефикаснијег спровођења мера заштите животне средине из области поступања.
- Обука и студијска путовања инспектора за заштиту животне средине на свим нивоима у циљу даљег усавршавања и оспособљавања за вршење инспекцијских надзора.
- Унапређење сарадње са правосудним органима, кроз учешће у заједничким обукама и семинарима, у циљу бољег превазилажења и решавања проблема из области заштите животне средине.
- Обука нових инспектора за коришћење и рад у софтверу е-Инспектор и у софтверу е-Писарница.

И поред свих уочених и објективно сагледаних ограничавајућих фактора, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини, у складу са Законом о инспекцијском надзору, са тренутним бројем инспектора и расположивим ресурсима, уложио је и улаже максималне напоре на промени свести, како јавности тако и надзираних субјеката, да превентивно деловање инспекцијског надзора има предност над репресивним, чиме се пружа подршка одрживом пословању и развоју привреде у складу са прописима, ради стварања повољнијег амбијента за инвестиције и пословање, уз очување животне средине.